

Dolenjske Novice.

Izhajajo 1. in 15. vsacega meseca. Cena jim je za celo leto 2 K., za pol leta 1 K. — Naročnino in dopise sprejema J. Krajec v Novem mestu.

Oznanila se plačujejo za enkrat 6, za dvakrat 9, za trikrat 12 helerjev od kvadratnega centimetra. Manjše kakor 10 □cm obsegajoče se ne sprejme.

Gospodarske stvari.

O obrezovanji trt.

Prvo delo, katerega se bode vinogradnik lotil, ko bode v vinogradih sneg skopnel, bode pač obrezovanje trt. O tem, kako naj se cepljene trte obrezuje, pisali smo v „Dol. Nov.“ že dostikrat. Dotične spise pojasnovali smo tudi s podobami. Da se danes zopet obrezovanja cepljenih trt lotimo, to je priporočila, kako naj se cepljene trte obrezuje, ima svoje opravičenje. To opravičenje obstoji v tem, ker marsikateri vinogradnik, dasi se prišteva že starim, kakor pravijo pod trto rojenim možem, svoje cepljene trte vendarle tako ne obrezuje kakor bi jih moral, namreč pravilno, marveč obrezuje jih tako, kakor bi jih ne smel, nepravilno. Nasledek nepravilnosti v obrezovanji cepljenih trt je pa lahko prav maščevalen. Prezgodaj nehajo rasti, osobito pa roditi. Znabiti da še clo toliko prezgodaj, da se zasaditev novega vinograda niti prav izplačala ni.

Ponovimo toraj na kratko, kako naj se mlade cepljene trte obrezuje, da obvarujemo marsikaterega vinogradnika škode.

Narprej lotimo se obrezovanja trt, katere so bile v roki na suho cepljene, torej v trtnici izgojene, ter iz te v vinograd presajene. Potem zmenili se bomo pa o obrezovanji trt, katere so bile na stalnem mestu visoko na zeleno cepljene, katere treba toraj zagrubati.

Na suho v roki cepljene, ter v trtnici izgojene trte kaže v vinogradu takole obrezovati. Takrat ko se jih zasaja, pusti naj se vsaki le jeden čisto kratki palček (čepek) le jednega očesa. Ne pušča naj jim pa nikdo kar po tri, štiri očesa, kar se prav rado zgodi. Že clo naj jih pa ne sadi nihče kar nič obrezane, kar se žal tudi sem ter tje najde.

V drugem letu rašče v vinogradu, obreži vsako trto le na jeden palček dveh očes, ne pa na več. Dva očesa zadostujeta, ker trtica tako iz tako zvanih spečih očes v znožju palčka tudi še več pognankov zažene. Ko so pognanki že

dobro ped dolgi postali, poveži dva ali k večem tri najmočnejše k kolu, vse druge odmandaj.

V tretjem letu rašče v vinogradu obreži vsako trto na dva palčka, vsak naj ima pa dve očesi. To brez spečih. Ako bi pa kaka trta le eno mladiko na sebi imela, kar je tudi mogoče, potem obreži jo pa le na jeden palček, pa temu pusti tri, da tudi, ako je mladika prav močna, štiri očesa. Ko postanejo iz očes pognali pognanki dobro ped dolgi, poveži najmočnejše štiri k kolu, vse ostale pa odstrani, omandaj. V četrtem letu rašče obreži vsako trto na en sam kratek napnenček (šparonček) petih, k večem šestih očes. Tega pa poveži naravnost kviško ob kolu, ne pa na kako stran sključeno.

Tako obrezano ter povezano trto imenujemo po vipavsko prevezavka. Namen prevezavke je dvojen. Prvič da se trto od tal dvigne, drugič da se jo v prvič za roditel obreže. Prevezavke imajo že vse roditi. Ko prerezavke dobro ped dolge pognanke zaženejo, poveži tri ali štiri najviše ter najmočnejše h kolu, nižje pa nad tretjim listom, rastečem nad najvišim zarodom, kar odščeni, toraj okrajšaj. Ako pa nima kak nizko rasteč pognank nič zaroda, odmandaj ga kar proč.

V petem letu obreži trte v prvič tako, kakor jih kaže potem leto za letom obrezovati. Toraj obreži jih kakor pravimo v prvič na stalno vsokoletno režnjo, pri kateri zadobi vsaka na vrhu iz najmočnejše mladike napnenc (šparon) osmih do desetih očes, nižej nekoliko pod tem, pa palc treh očes. Palca ne puščaj nikoli nad napnencem, ampak vedno pod tem.

Trti ne puščaj tudi nikoli tako zvanega „pijančka“ to je, pod palcom ne puščaj še en čisto kratek palček le enega očesa, kar se po Dolenjskem tako rado dela. Čemu nek pijančke puščati, ko je trta z napnencem in palcem treh očes že čisto dovolj obložena, in ko je še čisto nizka. Pijančke se napravlja opravičeno pri starih v deblih že previsokih trtah, da se jih z njih pomočjo v deblih skrajša, zniža, ne pa pri še čisto mladih.

V šestem letu odvrši lanski napnenc po-

polnoma proč, iz treh mladik na palcu pa napravi nov palec le treh očes in nov napnenc osem do deset očes. Tretjo mladiko pa odreži. In tako obrezuj potem trte leto za letom naprej, dokler zamore toliko obkladanje prenašati. Kadar opočajo, obreži jih na en sam palec štirih očes, in posebno jim pa dobro zagnoji. Dobro zagnojene trte obrezuj pa potem zopet naprej, leto zopet naprej, leto za letom, na palec in napnenc.

Na stalnem mestu visoko na zeleno cepljeno ter zagrubano trto obrezuj pa takole: Pri zagrubanju pusti vsaki grubanici, ako je cepičova mladika močna, palec treh k večem štirih očes, nikoli pa kar cel napnenc, kar se tako rado dela. Ako je pa cepičeva mladika slabotna, pusti vsaki grubanici palček le dveh očes. V sledečem letu napravi prerezavke, in zopet v sledečem, obreži pa grubanice v prvič na stalno, to je na en palec treh, in jeden napnenc osem do deset očes. Ako se tako cepljene trte obrezuje, kakor smo tukaj popisali, ni se bati da bi prezgodaj rasti ter roditi nehale. Ravnotako se pa tudi ni bati, da bi trte pri taki obrezatvi premalo obložene bile, ter da bi zaradi tega znabiti rapaste postale. Višej kakor en meter naj pa nihče svojim trtam debel ne izgojuje. Ako pa trta v preteku gotovega števila let v deblu to visokast preseže, onda pusti na deblu „pijančka“. V drugem letu po tem, ko si ga pustil, pa šele trto nad njim odreži, iz mladik na pijančku pa napravi palec, napravi napnenc. Kar neodpustno bi bilo, ako bi se v novih vinogradih tako visoke trte imelo, kakoršne so bile v starih. Že clo naj bi pa na Belokranjskem vender nihče na tako zvane špule ne mislil.

Dupavski oves.

Dupavski oves spada med najboljše vrste ovsa, in kar ga posebno odlikuje, je to, da po naših krajih prav bogato rodi in se primeroma bolj sponaša kakor vsaka druga vrsta.

Ta oves je prav lepega, debelega in težkega zrnja. En hektoliter tehta po 50 do 56 *kg*. Težji je tedaj, kakor vsaka druga vrsta. Razun tega ima tudi to prednost, da dozori hitreje kakor domači oves, tako da se da po njem še z dobrim vspehom pridelovati strniščna repa.

K prednostim tega ovsa moramo tudi to prištevati, da mu v poletnem času suša veliko manj škoduje kakor kaki drugi vrsti.

Dupavski oves je doma na Češkem (Duppau). Na Dolenjskem se pa prideluje že dolgo časa sem. Znan je bil v okolici Novega mesta, še predno je prišla kmetijska šola na Dolenjsko. Pridelovali so ga že takrat naši grajščaki in

tudi prejšnji lastnik posestva na Grmu, ranjki grajščak Smola, ga je najraje sejal.

Ker so bile vrline tega ovsa znane tudi šoli, ga je šola sejala od vsega pričetka in lahko se ponaša sedaj z vspehi, ki so tako rekoč od leta do leta boljši. V teku 14letnega delovanja ga je šola naročila dvakrat iz izvirnega kraja, zadnjič pred štirimi leti. S skrbnim odbiranjem semena se je posrečilo dobiti sedaj pridelek, ki ni nič slabši kakor v domačem kraju na Češkem. Posebno lepega in težkega zrnja je bil lanski pridelek. En hektoliter skrbno očiščenega in sortiranega ovsa tehta celih 55 *kg*, kar je za naše razmere izredno ugoden vspeh.

Razun tega, da je ta oves tako lepega in težkega zrnja, poudarjati je še to, da tudi pri nas bogato rodi. Dasi ga seje kmetijska šola na Grmu kot peti pridelek t. j. peto leto po gnojenju, ga pridelava vendar le po 35 do 40 *hl* na 1 hektarju, kar bi znašalo pri oralu 20 do 22 hektolitrov, tedaj več kot 60 mernikov.

Mnogoletne izkušnje kažejo tedaj, da je ta oves prav rodoviten in dober v naših krajih in je zato želeti, da ga zanaprej raje sejemo, kakor kake druge vrste. V poskuševališču kmetijske šole na Grmu so se že delale poskušnje z raznimi vrstami ovsa, pa nobena se ni tako obnesla kakor poskušnja z dupavskim ovsem.

R.

Stare navade in nove vpeljave pri prodaji rejnih prašičev.

Pri nas prodajamo rejene prašiče še zmeraj na staro vago, na novo jih pa tehtamo. Proti temu načinu prodaje bi ne imeli konečno nič, ako bi se kilogrami popolnoma preračunali na funte in lote, ali češče opazujemo pri takih računih, da se loti prezró in da se napravi ves račun bolj na okroglo, in da se samo funti vpoštevajo. Če prodaj le enega prašiča, ni ta razlika bogsivedi kako velika, drugače pa je, ako prodaj po več prašičev. Tam pa se nabe-rejo ti „loti“ in znašajo po več funtov.

Znan mi je slučaj, da je prodal nekdo v zadnjem času štiri prašiče, ki so tehtali po vrsti 114, 73, 90 in 94 *kg*. Iz teh kilogramov se je dobilo na okroglo po vrsti 203, 130, 160 in 167 funtov, skupaj tedaj 660 funtov. Dejansko bi se moralo pa dobiti nad 662 funtov, ako bi se bilo vpoštevalo tudi lote. Dotični prodajalec je bil tedaj že za dobra dva funta prikrajšan, kar ni pravilno in se ne da odobravati.

Ker se pri taki prodaji na staro vago redko kedaj ujema račun, ako se ne vpoštevata tudi lotov, zato je želeti, da se poprimemo tudi pri nas pro-

daje na novo vago in da prodajamo na kilogramme, ne pa na stare funte, od katerih ima večidel le kupec svoj dobiček.

Ako imamo pa še nadalje prodajati na stare funte, potem bi bilo želeti v občenem interesu, da se na takih tehtnicah, ki so za javno rabo, obesijo tabele, ki naj v natančnih zneskih kažejo, koliko funtov in lotov znaša določena teža kilogramov, tako, da se vsak lahko prepriča, ali je račun prav napravljen ali ne.

Želeti bi bilo, da dobimo tako tabelo tudi na tehtnici pri novomeškem sejmišču.

V drugo nahajamo pri nas še povsod to navado, da se daje nameček pri prodaji rejenih prašičev. Ta nameček znaša za vsako nogo po en funt, tedaj pri vsakem prašiču po 4 funte.

Ako prodamo prašiča po 18 kr. stari funt, znaša ta nameček lepo vsotico 72 kr., pri višji ceni pa še več. Ako prodaj 4 prašiče, prideš na ta način ob 2 gld. 88 kr. Ako že mora nameček biti, naj se saj drugače določi, kajti neopravičeno je, da se zahteva od prašiča, ki je le 70 kg težak ravno tak nameček, kakor od prašiča, ki je 140 kg težak, ali pa še težji. Ako se ima z namečkom prodajati, naj se ta nameček določi po teži prašiča ne pa po nogah. Ako bi se za vsakih 100 kg teže odbilo za nameček 1 kg, tedaj 1% (odstotek), bi to tudi zadostovalo.

V zadnjem času se je upeljalo tudi nekaj novega v prašičji trgovini. V zadnjem času se namreč od strani naših trgovcev in prekupcev zahteva, da plačajo prodajalci razun namečka, ki znaša za vsak rep najmanj 72 kr. ali 1.44 K, tudi še tako imenovano „asekuranco“, ki znaša pri vsakem prašiču po eno krono ali 50 kr. Ta asekuranca se pobira zaradi tega, da se z njo odškodujejo prekupci in trgovci v tem slučaju, ako bi bili kupili med tolikimi dobrimi tudi kakega ikrastega prašiča.

Ne da se tajiti, da je ta previdnost od strani naših prašičjih kupcev opravičena, odločno pa smo proti temu, da bi se ta asekuranca meni nič tebi nič pobirala, kajti kupci nimajo nobenih pravic, da bi odbijali pri izplačevanju zneske za tako asekuranco, ako se niso za njo prej pogodili. Zaraditega svetujemo našim gospodarjem, da se prav pogodé, kadar prodajejo prašiče. Kakor se sliši, se prašiči tudi brez asekurance lahko prodajajo. —

Kakor vidimo iz vsega navedenega, se nakladajo tudi našim prašičjerejcem zmeraj večji stroški pri prodaji rejenih prašičev, naj so že opravičeni ali ne. Že pri prodaji „na staro vago“ je večidel naš kmet prikrajšan, razun tega mu je trpeti še nameček, potem stroške za tehtanje in nazadnje asekuranco. In kakor

se sliši, zahtevajo nekateri prekupci še to, da plačajo kmetje za vsakega prašiča po pol litra vina. —

Ali je prav, da trpimo tako ravnanje? Ali se res ne da v tem pogledu ničesar storiti, da se ovaruje kmeta pred takimi stroški?

Politični pregled.

Državni zbor po prestolnem govoru otvoren, začel je svoje redno delovanje. Seveda tudi letos je bilo že nekaj neljubih prizorov v zbornici. V zadnji seji stavil se je predlog po g. dr. Šuštersiču o podržavljenji notarijatstva z utemeljitvijo, da bi notarske posle država ceneje oskrbela, in da notarji podržavljenja sami žele. Stavila se je tudi prošnja za državno podporo po toči poškodovanim v Trnovem na Notranjskem.

Milan umrl. Pred kacimi štirimi tedni prišel je razkralj Milan na Dunaj, kjer je zbolel in ta teden tudi umrl. Njegova soproga Notaliya, od katere je bil ločen, je brzojavila, da pride k njemu na Dunaj, ako treba. Velike tudi politične razdrtije imajo s smrtjo tega moža svoj konec.

Na Pruskem je sprejet zakon o povišanju carine na tuja žita. Ruski časniki kažejo vsled tega silno nevoljo, in istotako ogrski, ker se je zadnji čas mnogo žita tudi iz Ogorske uvažalo v Prusko. Sedaj zahtevajo Ogrji, da se poviša carina na ono robo, ki se iz Pruske uvažava k njim.

Kitajska je prodala Rusiji 13 otokov v koreanskem zalivu. Anglija pa neče priznati Rusom pravice do onih otokov, ker se pogodba ni sklenila diplomatičnim potom. Angleži se boje, ker je ona skupina otokov velike važnosti in bi imela Rusija v posesti teh otokov velik vpljiv na razvoj kitajske politike.

Piše se nam:

Iz Gorenjih Kamenc. [Zahvala.] V Prečinski občini, v vasi Gorenje Kamence, nahaja se cerkev podružnica s čudadelno podobo sv. Križa, ktero imamo verniki v visoki časti in se v stiskah in nadlogah zaupljivo tje zatekamo. Od raznih krajev, posebno iz Novega mesta radi tje olje darujejo, tako, da skoraj vedno luč gori v čast Križanemu. Pretečeno leto smo si omislili novo bandero, na katerem se nahajate dve prav lepo slikani podobi, in sicer Kristus na križu, kakor ga imamo v velikem oltarju, po drugi strani pa vnebohod Zveličarja. Bandero je res lepo, da ga je veselje videti, in na praznik sv. Rešnjega Telesa gremo za tem banderom pred Najsvetejšim. Bandero stane nad 600 kron, in težko zmagujemo prebivalci treh malih vasij stroške za olepšavo tega božjega svetišča. Zato je podpisani naprosil nekaj mož in fantov, da so šli 27. dec. nekoliko po domači, pa tudi nekaj po mirnapeški in Št. Peterski občini, in dobili

so res precej žita in tudi nekaj v denarjih. Ker se ne morem vsakemu posebej zahvaliti, tem potom vsem dobrim darovalcem lepo hvalo izrekam za vse, kar so darovali svetemu Križu; naj jim bo sveti Križ tolažba v tem revnem življenju, posebno pa ob smrtni uri. Tuda našim vrlim rojakom v daljni Ameriki izrekam prav srčno zahvalo. Poslali so za bandero po gosp. Francetu Brudarju 26 K 34 h, katere tu hvaležno potrjujem. Bog povrni vsem stotero v časnem in večnem blagru!

Gorenje Kamence dne 10. febr 1901.

Jožef Murgelj, ključar.

Domače vesti.

(† Umrli) je v gradu Boštajn dne 1. febr. grofinja Matilda Blagaj-Ursini v starosti 70 let. Grof je umrl pred tremi leti. Z njimi je izumrla jedna najstarejših in najznamenitejših plemenitih rodov na Kranjskem.

(Mestna hranilnica v Novem mestu.) V mesecu prosincu 1901 je 271 strank vložilo 67.604 K 36 h; 174 strank vzdignilo 38 345 K 91 h; torej več vložilo 29.258 K 45 h; 5 strankam se je izplačalo posojil 35 100 K; stanje vlog 1.543.303 K 43 h; denarni promet 246.008 K 09 h.

(V bolnišnico Usmilj bratov) v Kandiji pri Novem mestu se je sprejelo meseca januarija 131 bolnikov, koncem decembra jih je ostalo 69, skupaj 200. Od teh se jih je ozdravilo 95, zboljšalo 32, neozdravljen bil je 1. Umrl je eden vsled vnetja mozgovnih žil. V oskrbovanji ostalo jih je 71. Oskrbovalnih dni se je nabralo tekom preteklega meseca 2294.

(Vlak dolensjske železnice) zjutraj kasneje odhaja in prihaja, zato smo danes mej naznanili novi vožni red priobčili.

(V Brusnicah) imeli so po 13 letih zopet sv. misijon, katerega se je ljudstvo z vso vnemo udeležilo.

(Domači večer,) katerega je priredila Narodna čitalnica v Novem mestu dne 9. februvarja t. l., je bil brez dvoma doslej najlepši večer tega predpusta. To je bila uprav slikovita podoba: Dražestne naše dame v krasnih toaletah z mičnimi, zelo elegantnimi predpasniki — pa gospodje v različnih svetlih, da tudi čisto belih oblekah s kričevići ovratnicami kretali so se neprisljano, po domače po dvorani in se zabavali, da jih je bilo veselje gledati. Saj je pa tudi vspored že v naprej spravi občinstvo v najboljšo voljo. Slavno dolensjsko pevsko društvo je zapelo s svojimi najboljšimi močmi dovršene tri mešane in en ženski zbor. Kajpak da so vgajali valčki „ob vrbskem jezzeru“ kar najbolje, tako, da je občinstvo burno zahtevalo, da se ponavljajo. Nikakor ne smemo zabiti naše priznanje izreči trudoljubivima gospicama, ki ste spremljivo mešanih zborov prevzeli, in tako ne najmanj do krasnega vspeha pripomogli. Na vsporedu je bilo tudi zabavno predavanje v XXI. poglavjih o kitajski vojski. Občinstvo se je pri teh, po nekodih zelo „krvavih dogodščinah“ izborno zabavalo, le škoda, da je par najboljših dovtipov brezuspešno eksplodiralo, ker so bili namara premočno v odejo rafiniranosti zaviti. Burleska „kmet pa fotograf“ nudila je našim dvema izbornima komikoma priliko brilirati v vseh tonih dovtipnosti (samo gosp. tukajšnjega šepetalca moramo kreniti, da je bil spočetka preglasen). Po vsporedu se je vnel zelo animiran ples, pri katerem je skoro da vse občinstvo do četrte ure zjutraj ustrajalo. S'noč je bil en lep večer!“

(Odbor „Dol. pevsko društvo“) je vpeljal za gg. pevke in pevce redne pevske vaje za gospe in gospice pevke vsak pondeljek in četrtek, za gosp. pevce vsak torek in petek v prostorih „Narodne čitalnice“ od 6 — 7 ure zvečer. Glede na to, da „Dol. pevsko društvo“ namerava prirediti 18. marca t. l. „zabaven večer“, jednak večerom, ki so lansko leto tako krasno vspeli, in poleg tega še pomladanski koncert, na predvečer bele nedelje, se vsi gg. pevke in pevci naprosijo, da redno in polnoštevilno obiskujejo pevske vaje. Odbor.

(Šola Glasbene Matice v Novem mestu) ima 28. t. m. popoldne ob 4 uri v čitalnični dvorani javno poluletno skušnjo. Vstop je prost vsem društvenikom i prijateljem Glasbene Matice.

(Vabilo) k veselici, katero priredi bralno društvo „Mir“ na Dvoru s prijaznim sodelovanjem sl. tamburaškega zbora „Dolensjskega Sokola“ v soboto 16. svečana 1901, v prostorih gosp. I. Klinca. Začetek ob polu 8. uri zvečer. Ustopnina za ude 30 vin., za neude 80 vin. K mnogobrojni udeležbi vabi častite ude in goste najuljudneje ODBOR.

(Pustni torek) priredita Narodna čitalnica in Dol. Sokol skupno kostumni venček. Pripravljenih je že sedaj lepo število izbranih mask, tudi nekaj skupin se obeta. „Ključ“ zabave pa bo brez dvombe vprizoritev pantomime I. Ipavca „Možiček“. Opozarjamo, da je zopet Novo mesto prvo, katero se je zavzel za vprizoritev te novosti na slovenskem glasbenem polju, prav kakor je tudi prvo napram A. Aškercu častno dolžnost spolnilo s tem, da je njegovi enodejanki spravilo do zaslužene veljave.

(Kmetijski poduk v Novem mestu) se priredi ob nedeljah 24. februvarija, 3. in 10. marca t. l. dopoldne ob 9. v prostorih hiše kat. družbe rok. pomočnikov. Prvo nedeljo 24. februvarija bode poučeval g. teh. vodja B. Skalicky in sicer o trtnih boleznih, drugo nedeljo 3. marca bode poučeval g. vodja R. Dolenc o izgoji in režnji trt, in tretjo nedeljo 10. marca pa g. pristav V. Rohrman o tem, kake trave kaže sejati med deteljo za napravo večletnih deteljišč in travnikov. Poduk se bo pojasneval vsako nedeljo s podobami in praktičnim razkazovanjem. Ob imenovanih nedeljah se bodo sprejemala tudi naročila na trte, semena, gnojila i. t. d.

(Shod interesentov za ustanovitev vinarske zadrage v Novem mestu) bode v četrtek dne 28. t. m. v gostilni g. Windischerja v Kandiji pri Novem mestu, in sicer ob 2. popoldne. Gg. interesentom se dopošljejo vabila. Kedor bi ne prejel vabila do 21. t. m. naj se takoj zglati pri kmetijski podružnici v Novem mestu.

(Sejm v Brusnicah) (politični okraj Novo mesto) bo delavnik pred praznikom sv. Jožefa.

(Pasja steklina.) 6. t. m. se je pritepel iz Žužemperka v občino Doberniče stekel pes, kateri je ljudi in živino popadal, vendar k sreči nobenega človeka do krvi poškodoval; v Koritih so ga pobili. — 7. t. m. so pa v Grubljah pri Št. Jerneju ugonobili steklega psa, kateri je nekega posestnika iz Grubelj ugriznil in več psov popadel. Od kod je prišel, je neznano. Da se ta strašna bolezen dalje ne razširja in kar hitro mogoče uniči, je upeljan strogi pasji kontumac in sicer v vsej občini Doberniče in v Žužemperku, Stranji vasi, Praprečah, Cvibu, Gor. in Dol. Križu, Vrhovem, Reber Zaliscu in Zafari občine Žužemperške do 6. maja t. l., dalje v vsej občini Št. Jernej do 7. maja t. l. — Slednjič obstoji še

pasji kontumac v občinah Št. Peter, Prečna in Mirna-
peč do 27. t. m., v občinah Dvor, Smuka in v Polja-
nah, Budganji vasi, Dèžeči vasi, Plešivci, Visajcu,
Gradencu, Vrhu, Selih, Ratjah, Lopati, Prevoljah,
Vel. in Mal. Lipljah, Klopceh, Hinjah, Lazina, Hrib
in Plešu Žužemperške občine do 7. marca t. l. in v
občinah Cerklje, Krško, Raka, Bučka in Škocjan do
26. marca t. l.

(Politični okraj Kočevje zaprt za
promet s prašiči.) Ker se je z dvema prašičjima
transportoma, ki sta prišla iz okraja Sisek na Hrvaško-
Slavonskem, po odprodaji prašičev iznova zanesla svin-
ska kuga v več občin pol. okraja Kočevje, zato je
deželna vlada dotlej, dokler se ne ukaže drugače,
prepovedala — da se kuga ne razširi — uvažanje,
izvažanje in prevažanje prašičev v obsegu polit. okraja
Kočevje; ravno tako je prepovedano goniti prašiče na
semenj navedenega okraja.

(Prašiče prepovedano uvažati) je še
vedno iz obmejnih hrvaških okrajev Saska, Karlovec
in Samobor.

(Zima.) Po svečnici imeli smo primerno milo
zimo, zadnje tri dni pa je prav občutljivo mrzlo po-
stalo; danes 15. febr. je toplomer kazal 15 stopinj R.
Belokranjci imajo mnogo manj mraza in manj snega.

(Slovensko čebelarsko društvo) za
Kranjsko, Stajersko, Koroško in Primorsko s sedežem
v Ljubljani nepričakovano dobro napreduje, vsaj ima
že prav blizu 700 udov. Za našo čebelorejo, ki je
važen del kmetijstva, in ki je nekaj zelo razšir-
jena, pa je v zadnjem polstoletju močno propalo, je
to društvo največjega pomena, zlasti, ker izdaja vsak
mesec strokoven list „Čebelarja“, ki daje potrebne
nasvete o naprednem čebelarstvu. Letna udnina (s
„Čebelarjem“ vred 2 kroni) naj se pošilja blagajniku
gosp. Avg. Puciharju, faktorju Blasnikove tiskarne v
Ljubljani. — Občni zbor čebelarstva društva bo
18. t. m. ob polu 10 uri v „Mestnem Domu“ v Ljubljani.

(VII. mejnarodni kongres zoper alko-
holizem na Dunaji) o veliki noči 1901. V seji
pripravljanega odbora za kongres, dné 15. decembra
t. l. poročalo se je o pripravah, katere upravičujejo
najboljše upanje, da se bode kongres popolnoma ob-
nesel. Častni predsednik pripravljalega odbora, na-
učni minister pl. Hartel pospešuje podjetje z vsem
svojim uplivom. Vlada obljubila je kongresu izdatno
denarno podporo, in ga tako financijelno zagotovila.
Vlada bode tudi v bližnjem času povabila inozemska
vladna zastopstva k udeležbi pri kongresu, in s tem
podelila istemu večjo važnost in ugled.

Ministerstvo za notranje zadeve pospešilo je prav
posebno namen kongresa s tem, da je na prošnjo od-
bora razposlalo uprašalno polo glede uporabe alkohola
na vse uradne zdravnike. Tudi trgovinsko, finančno
in justično ministerstvo, sodelovali so prav hvalevredno
pri nabiranju podatkov o uporabi alkoholičnih pijač
v Avstriji in njih nasledkih. Prav važne podatke
bodejo pač tudi podali posamezni deželni komitéji,
kateri so se po trudu deželnih zdravstvenih referentov
skoraj v vseh kronovinah — razun na Nižje-Avstrijs-
skem — sestavili.

Odlični učenjaki in prvoboriteli v boju zoper
alkoholizem napovedali so že veliko število predavanj
in je tako osigurano temeljito obdelovanje vseh teore-
tičnih in praktičnih strani vprašanja o alkoholu.

Vsi listi v tu- in inozemstvu, ki so namenjeni
boju zoper alkohol običnemu blagru in socialni reformi
hvalevredno sodelujejo pri propagandi za kongres.

Število prijav iz inozemstva je že danes toliko, kakor
je bilo le kedaj pričakovati. Jako spodbujno je, da
so vsi stanovi in stranke po dosedaj prijavljenih za-
stopane.

Najbolje svedoči to dejstvo, da niso le st. gal-
lenski škof Avguštín Egger, ugleden vodja katoliš-
kega gibanja zoper alkoholizem v Švici, in vodja kat.
gibanja za zmernost v Nemčiji, rektor Neumann,
temveč tudi vodje socialistične stranke, kakor Otto
Lang v Cürichu, Vanderfelde iz Bruselna in
John Burus iz Londona prijavil svoj pristop.

Če je tudi vladna podpora in sodelovanje ino-
zemstva prav spodbudno, storiti je vendar še naj-
važnejše delo, zbuditi udeležbo aystrijskega občinstva.
Na tem ne sloni le zunanji uspeh kongresa, temveč
tudi njegova stalna korist za Avstrijo. Posrečiti se
mora zbuditi boj zoper alkoholizem v Avstriji, sicer je
kongres zgrešil svoj glavni cilj. Naloga mu ni le
znanstvena ampak praktična. Razmotrivanje znan-
stvenih dejstev o alkoholu, in poročila v uspešnih od-
redbah v drugih deželah naj kličejo na boj zoper sov-
ražnika. — Da se vzbudi zanimanje najširših krogov,
razposlal bode v kratkem pripravljani odbor brošur-
ico, katera naj pouči o namenih kongresa.

Vabilo k družbi sv. Mohorja.

Zopet se približuje čas, ko se treba vpisati v
družbo sv. Mohorja. Vabimo toraj svoje rojake, drage
Slovence in Slovenke, širom naše domovine, a tudi
vse one naše brate, ki so morali zapustiti rodno svojo
zemljo in sedaj žive na ptujem, da se zberó vsi pod
zastavo Mohorjeve družbe, da pristopijo, in tako pri-
skrbe za nje nadaljni procvit. Vsak Slovenec, vsaka
Slovenka štej si v sveto versko in národno dolžnost,
da je ud te naše družbe! — Zato bodi naše geslo:
družba sv. Mohorja ne sme nazadovati, marveč mora
povsod napredovati, kjer je le mogoče. Mnogo je še
krajev, kjer bi se moglo število naših udov-Mohorja-
nov še znatno povišati. Zato ostanejo naj družbi
zvesti vsi njeni sedanji udi, a pristopi naj tudi več
novih! Književni dar, ki se udom pripravlja in
deloma v družbeni tiskarni že pridno tiska, je za letos
ta-le: 1. „Zgodbe sv. pisma“. VIII. snopič. —
2. „Pamet in vera. Slovenskemu národu v
potrditev svete vere.“ Tega, našim časom jako
potrebnege dela, katero spisuje g. župnik J. M. Sei-
gerschmied, izide letos I. zvezek. 3. „Umni kletar.“
Spisal ga je g. učitelj A. Kosi. 4. „Za srečo!“ V
tej obširni povesti ki obsega 12 pol v obliki „Večernic“,
nam slika marljivi naš pripovedovalec g. Fr.
Malograjski življenje in trpljenje slovenskih izse-
ljencev. Povest bo zanimala vse bralce. 5. „Sloven-
skih večernic“ 53 zvezek obsega štiri lepe povesti,
kratkočasno igro „Ne vdajmo se!“, temeljiti pod-
uk o novem dohodninskem davku, več pesmij i t. d.
6. „Koledar za leto 1902.“ bo izšel v dosedanji že pri-
ljubljeni obliki s kolikor mogočno raznovrstno, poučno
in kratkočasno vsebino. — Mili Bog naj blagoslovi
naše delo, in geslo za Mohorjevo družbo bodi: „Ne
nazaj in navzdol, marveč vselej naprej in
navzgor!“

V Celovcu, dné 30. prosinca 1901.

ODBOR.

(Za I. zasedanje porotnih obravnáv)
katere se prično 25. februarja t. l. pri tukajšnjem
okrožnem sodišču, izžrebani so glavnim porotnikom
naslednji gospodje: Pečauer Jan., pos. iz Stranske
vasi; Petschauer Jan., pos. iz Poljan; Sidar Jos., pos.

iz Morave; Flajs Ign., pos. iz Česnjice; Zure Jos., trgovec iz Žužemperka; Zure Ant., pos. iz Črnomlja; Gangelj Jos., pos. iz Vinice; Šircelj Jos., trg. iz Mokronoga; Šašelj Karl, gostiln. iz Mokronoga; Zupančič Franc, gostiln. iz Sv. Križa; Švegelj Jan., pos. iz Srednje Radence; Perz Jos., pos. iz Slov. vasi; Stergar Fr., pos. iz Leskovca; Kožar Jan., pos. iz Turjaka; Trepečnik Jul., trg. iz Radeč; Grahek Jos., pos. iz Lokye; Terselič Jan., pos. iz Vihre; Malenšek Jan., pos. iz Vihre, Tratar Ant., gostiln. iz Malkovca; Gorjup Jos., gostiln. iz Mokronoga; Tomič Viljem, pos. iz Trebnja; Sitar Jan., gostiln. iz Toplice; Pehani Fr., gostiln. iz Žužemperka; Pehani Fel., lesni trg. iz Žužemperka; Krische Jur, trg. iz Starega loga; Završnik Fr., gostiln. iz Radeč; Lavrič Jos., trg. iz Št. Vida; Šlajpah Al., pos. iz Vel. Lake; Bracar Jos., pos. iz Kamnje; Lindič Al., pos. iz Mokronoga; Ocepek Jak., pos. iz Škoflja riža; Pešelj Peter, pos. iz Zagozdaca; Jaklič Jos., oskrb. iz Dol. Radulje; Humek Jakob, pos. iz Obrežja; Schener Karol, gostilničar iz Krškega; Hudovernik Aleks., c. kr. notar iz Kostanjevice. — Nadomestnim porotnikom izžrebani so bili naslednji gospodje: Mramor Mih., usnar, Barbaroč Karol, trg., Luser Avg., pos., Mirtič Jan., krojač iz Novega mesta; Appe Val., pečar, Murn Fr., pos. iz Kandije; Može Fr., pos. iz Srebernič; Muhič Fr., pos. iz Črmošnice; Žibert J., ključ. iz Žabje vasi.

RAZGLAS.

Iz gozdne drevsnice v Bršlinu pri Novem mestu se bodo oddale letos spomladi sledeče sadike:

800.000	3letnih krepkih smrek;
10.000	1 " hrastov;
20.000	2 " črnih borovcev.

Sadike se bodo prodajale v drevsnici ali pa primerno zavite in postavljene na pošto ali železniško postajo in sicer 3letne smreke in hrasti po tri krone, in črni borovci po 2 krone 40 vinarjev za tisoč (1000) komadov.

Pismena ali ustnena naročila za te sadike sprejema c. kr. okrajno glavarstvo v Novem mestu, Krškem in Črnomlju, c. kr. okrajno gozdno nadzorstvo v Novem mestu, in pa c. kr. gozdar v Novem mestu, Krškem in Črnomlju do 20. marca 1901, pri katerih se morajo naročena drevesca proti potrdilu takoj plačati.

C. kr. okrajno gozdno nadzorstvo v Novem mestu,
dne 24. januarja 1901. (24—2)

Njiva v najem.

Na mestnem polju poleg Polakovega travnika je v najem oddati njiva za osem mernikov posetve. — Ponudbe pri opravištvu „Dol. Novic“. (284—6)

Deset lepih lipovih drevesc (osemletnih) ima na prodaj Janez Čudovan Gorenja vas pri Šmarjeti. (42—1)

Ker je g. Anton Kos, posestnik v Novem mestu umrl, proda se po njegovih dedičih v Trški gori v dobrem stanu nahajajoči se

vinograd

s hišico in vso upravo vred. — Natančnejši pogoji izvejo se pri g. L. Ropas-u, tajniku mestne hranilnice v Novem mestu. (45—1)

Na prodaj je: lepa, mlada krava s tele- tom, ena velika, siva, breja telica, en konj, 2 komata, en voz, en nov koleselj, ene sani, ena brana, ena truga za zemljo voziti in ena slamoreznica pri Flor. Kanliger-ju na Drski poleg Novega mesta. (43—1)

Vožnji red državne železnice

od 1. februvarja 1901.

Ljubljana - Rudolfovo - Straža

717	106	655	iz Ljubljane (juž. žel.) v	844	232	848
728	116	706	↓ Ljubljane (dol. žel.) ↑	854	222	858
739	127	717	↓ Lavrica	822	210	826
746	134	724	↓ Škofljica	816	204	820
801	149	738	↓ Smarje-Sap	802	150	806
809	157	746	v ↓ Grosuplje v	752	140	757
817	206	751	iz ↓	740	128	747
820	218	804	↓ Žalna	727	115	734
841	229	815	↓ Višnja Gora	717	105	724
855	243	829	↓ Zatičina	703	1251	710
904	252	838	↓ Št. Vid pri Zatičini .	658	1241	700
909	257	843	↓ Radohova Vas	648	1236	655
922	310	856	↓ Št. Lorenc n. K. p. z. p.	635	1228	642
950	318	904	↓ Velika Loka	628	1216	636
944	332	918	↓ Trebnje	616	1204	623
954	338	924	↓ Ponikve	607	1155	614
1008	351	937	↓ Mirna Peč	555	1143	602
1023	411	957	v ↓ Novo Mesto v	534	1122	541
1023	425	..	iz ↓	..	1112	511
1046	443	..	v Stražo . . . . . iz	..	1034	458

Grosuplje - Kočevje.

821	209	801	iz Grosuplje v	746	134	732
835	223	815	↓ Predole	732	120	718
845	233	825	↓ Čušperk	725	113	711
859	247	839	↓ Dobro Polje	712	100	658
911	259	851	↓ Velike Lašiče	701	1249	647
930	318	910	↓ Ortenek	645	1233	631
946	334	926	↓ Ribnica	627	1215	613
1011	359	951	↓ Srednja vas	601	1149	547
1018	406	958	v ↓ Kočevje . . . . . iz	554	1142	540

Nočni čas od 6. ure zvečer do 5. ure 59 minut označen je s tem, da ima ob strani tik številki debelo črto.

Poštena deklica, srednje starosti, ki je vajena nekoliko v kaki prodajalnici in trafiki, sprejme se takoj v službo. Plače po dogovoru. — Oglasila naj se naslove: „Občinsko predstojništvo Studenec, pošta Radna.“ (47—1)

Na Potoku, ob okrajni cesti v Toplice na prodaj je hiša z njivo košenico in hosto več pove lastnica ravno tam. (44—1)

Posestvo na prodaj.

V Vidmu na Štajarskem, pol ure od železnične postaje Videm, na prodaj je lepo posestvo v obsegu 64 oralov, in sicer obsega poslopje 1525 □ sežnjev, travniki 20 oralov 855 □ sežnjev, njive 9 oralov 630 □ sežnjev, hoste 12 oralov 1375 □ sežnjev, gozda 16 oral 1407 □ sežnjev, vinogradov neobdelanih 4 orale 1295 □ sežnjev. Dalje hiša s tremi sobami, velik nov hlev, 2 krave, voliček, 300 centov sena, vozovi, plugi, mlin na dva tečaja z vsim orodjem. Posestvo je brez dolga, ter iz proste roke ceno na prodaj. Več o tem pove Janez Novak, poštar na Vidmu, Štajersko. (50—1)

Dupavski oves.

Kmetijska šola na Grmu prodaja krasen dupavski oves za seme po 16 vinarjev kilo. Oves je najboljše očiščen ter sortiran. — Hektoliter tehta 55 kilogr., ali star mernik 18 kilogr. Oves se oddaja le proti takojšnjemu plačilu, oziroma proti povzetju. Potrebne vreče mora vsak kupec sam preskrbeti.

Glavna slovenska hranilnica in posojilnica,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo,

**pisarna na kongresnem trgu h. št. 14.
tik cerkve v Ljubljani**

sprejema in izplačuje hranilne vloge in

**obrestuje po 4 $\frac{1}{2}$ % od dne vložitve do dne vzdige
brez odbitka in brez odpovedi.**

Hranilnične knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne
da bi se obrestovanje pretrgalo. (38—26)

Grof Margherijevo oskrbnništvo grajščine Otočce
prodalo bo

s 15. februarjem počenski

SENÓ

iz znano dobrih travnikov v Draškovcu. Zglasiti se
je v gradu Otočce. (28—2)

Učenec s primerno šolsko izobrazbo se sprej-
me v prodajalno **A. Gustin v Novem**
mestu. (292—6)

Lepe lahke sani

so na prodaj. Več pove **F. Tandler** Novomesto. (41—1)

**Vsaka
gospodinja
in mati**

se mora blagrovati,
katera rabi z ozirom
na zdravje, varčnost
in dobri okus **Kath-
reiner Kneippovo** =
sladno kavo (pristno
samo v znanih izvir-
nih zavitkih). =

Zaradi preselitve je **hiša na prodaj,**

v Črnomlju

katera stoji na vogalu glavnega trga in je prav pri-
pravna za vsako trgovino, posebno pa za obrtnijo.
V hiši se nahaja tudi prodajalnični prostor. Pogoji
so prav ugodni. Natančneje pove

(40—2)

Darovin Frančič v Novem mestu.

Stanovanje, v Novem mestu, Križatijska
ulica št. 150 obstoječe iz treh
ali petih sob, potrebnih prostorov in vrta je oddati
s 1. februarjem 1901. (274—7)

V najem se da ob dež. cesti Ribnica-Kočevje ležeča

GOSTILNA,

od trga Ribnica 10 minut oddaljena. — Pojasnila daje
lastnik **Anton Pajnič,** Goriča vas, p. Ribnica. Dolenjsko.

Na prodaj je iz proste roke

●●●●● **hiša** ●●●●●

v Žabji vasi št. 29 z vrtom in kozolcem,
vse v dobrem redu. — Več pove lastnik ravno tam.

Vsakovrstna

zanesljiva semena

kakor: domače, lucerne ali nemške in ru-
deče detelje; velikanske rumene bele in
rudeče pese; repno seme; raznih trav in
vsih vrst salat se dobivajo po nizkih ce-
nah pri

Josipu Kordinu v Ljubljani,

pred Škofijo št. 4. (49—1)

Zaradi premeščenja v drugo svojo hišo
tukaj prodam pod ugodnimi pogoji

hišo št. 98

na Velikem trgu v Rudolfovem, stoječo
nasproti mestnega vodnjaka. Hiša je v
najboljšem stanju, ima novi strešni stol,
je z opeko krita in je posebno pripravna
za trgovino.

Rudolfovo, 26. jan. 1901.

Dr. J. Schegula.

V najem za več let se daje

kovačnica

s kovaškim in ključavničarskim orodjem; poleg je tudi
stanovanje, vert, njiva i. t. d. — Zaslužka je samo na
posestvu do 300 kron na leto. Prosilci morajo biti
izprašani za kovanje konj.

Družinska kuharica,

zanesljiva in vešča v gospodinjskem gospodarjenju
sprejme se takoj ravno tam.

Več se poizve pri oskrbništvu Praschnikarjevih
posestev, Mekinje pri Kamniku. Gorenjsko.

Hiša na prodaj.

V Metliki je na prodaj pritlična hiša, ki je zidana
in z opeko krita, je v dobrem stanju ter se nahaja
sredi obzidanega vrta ob državni cesti. Ima tri sobe,
kuhinjo, klet jedilno sbrambo, šupo za drva in vozove;
tudi dober vodnjak. Pripravna je za kacega umirov-
ljenega gospoda. Cena je nizka, in je tukaj na pro-
daj. Več pove g. Emanuel Fux st. v Metliki št. 129.

Janez Jax-a

najstarejša
in največja
tovarniška zaloga

šivalnih strojev

v Ljubljani, Dunajska cesta št. 13.

Zastopnik za Dolenjsko
Friderik Skušek,

trgovec v Metliki. (210—37)

Ker se ni nihče za najemnika prodajal-
nice v Novem mestu, Ljubljanska cesta
št. 37 oglašil, odprl bom ondod vsled
spodbude trgovskih prijateljev po no-
vem letu zopet

trgovino

z raznimi navadnimi in finimi koša-
rami, otročjimi vozički, rešeti, siti,
žimo, morsko travo, škafi, otročjimi
igračami, s svečami, kakor tudi z
milom (žajfo)

na drobno in debelo.

Z najboljšim priporočanjem

V. Rohrmann,

v Novem mestu.

(2—4)

Na prodaj je posestvo!

Zidana hiša, lepi zidani obokani hlevi, oboje z opeko
pokrito, novi svinjaki z opeko pokriti in dvojnati
kozolec z desetimi štanti, vse v dobrem stanju. Poleg
tega od 10 do 20 oralov prav dobrih njiv, ravno
toliko izvrstnih travnikov in 20 oralov ali več lepega
gozda. Vsa zemljišča leže v ravnini okoli hiše.

Dalje je na prodaj sedem oralov prav izvrstnega
travnika, kateri leži pri vasi Hudeje, blizu okrajne
ceste iz Novega Mesta v Škocijan.

Končno je na prodaj več gozdnih parcel blizu
Škocijana. — Več se izve (33—2)

pri oskrbništvu grajščine v Radelci
pošta Bučka na Dolenjskem.

Vinograd v Trški gori na prodaj!

Matija Rifelj, posestnik na Golušniku proda svoj
vinograd, ki ima še dobro ohranjeno staro trtje in
meri okoli 2 oralov. — Natančnejši pogoji se izvedo
ravno tam. (35—2)

Prodajalnica

v Črnomlju na glavnem trgu, v kateri se je nad 50
let trgovalo, in je sedaj izpraznjena, se da v najem.
Ista je najbolj pripravna za kacega urarja, brivca
ali obrtnika kateri veliko prostor ne potrebuje. Po-
nudbe sprejema g. Martin Malnerič v Črnomlju.

Dvoje stanovanj.

Eno obstoječe iz štirih sob z izgledom na glavni trg
ter z vsimi potrebnimi prostori, za najemnino 250 glđ.
Drugo stanovanje obsega tri sobe proti Dolgi ulici,
ter velja z vsemi potrebnimi prostori 200 glđ.

(22—3)

Več pove lastnica A. pl. Fichtenau.